Posudek oponentky diplomové práce

Petra Neužilová: **„Vzájemné odpouštění v křesťanském manželství“**

Bakalářská diplomová práce. Masarykova univerzita: Fakulta sociálních studií, Brno. 2015.

Počet slov: 31 203

Ve své bakalářské práci se autorka věnuje **důležitému pro mezilidské vztahy a potažmo pro sociální práci s rodinou tématu odpuštění.** Usiluje o zodpovězení hlavní výzkumné otázky ve znění: *„Jakou zkušenost mají křesťanští manželé, kteří se účastní Manželských setkání, se vzájemným odpouštěním v manželství?“*. Práce rozsahem odpovídá spíše magisterskému stupni, značně převyšuje požadovaný limit. Zároveň je poctivě zpracovaná a rozsah tedy zdaleka není způsobem zbytečným opakováním či nepotřebnými informacemi. Naopak, svědčí o autorčině snaze hlouběji proniknout do problematiky a zhostit se zodpovědně interpretace získaných dat.

Diplomantka se nejdříve v teoretické části věnuje klíčovým pojmům dané problematiky, dostatečně vymezuje především křesťanské manželství, odpouštění a zkušenost. Využívá k tomu vesměs křesťanské autory a tuto volbu odůvodňuje nasměřováním práce. Jedná se o relevantní pro zvolené téma zdroje, místy však není jasné, zda autorka píše své poznatky z této oblasti anebo neuvádí citovaného autora (např. s.7). HVO je prezentovaná hned v úvodu, což usnadňuje zařazování teoretického obsahu do kontextu cíle. Text je velmi čtivý, práce se ale vyznačuje dlouhými poznámkami pod čárou. Zajímavé je rozhodně srovnání pohledů několika autorů na proces odpouštění, nakonec nechybí ani shrnutí teoretické části.

V metodologické části pak autorka popisuje zvolenou kvalitativní strategii výzkumu a specifika Interpretativní fenomenologické analýzy (IPA), se kterou nevšedně a důsledně operuje při zpracování dat. Kamenem úrazu této práce je právě metodologie, a totiž neprovázanost HVO a první z celkem dvou DVO (s.34). Zatímco v hlavní otázce autorka zkoumá zkušenost s odpuštěním, tato DVO je spíše rázu evaluačního a zaměřuje se na Manželská setkání. Autorka pro zodpovězení HVO naprosto opomíjí formulované v teoretické části pojmy jako „proces odpuštění“, „faktory odpuštění“ nebo „smíření“. Pokud by je autorka převedla do otázek, mohla by mít solidnější základ k naplnění svého výzkumného cíle. Dalším zarážejícím a v práci ne

zcela jasně zdůvodněným faktem je věk respondentů a jejich deklarovaná víra, jedná se o páry starší 43 let hlásící se k řeckokatolické církvi. Bylo by zajímavé sledovat, zda a v čem by se v odpovědích lišily páry, které jsou spolu méně než 10 let, nebo z jiné denominace (vzhledem k tomu, že autorka svůj teoretický základ nestaví pouze na autorech z katolického prostředí).

V empirické části diplomantka získané poznatky zdatně třídí a shrnuje. Oceňuji přehledné rozdělení párů a jejich odpovědí, autorka rozvíjí vzniklá při rozhovorech témata a spíše deskriptivně prezentuje výpovědi respondentů. Zajímavé je zařazení zpětné vazby respondentů na provedené rozhovory do textu práce. V závěru však poznatky podle témat dává do kontextu využité teorie a následně uvádí závěrečná doporučení a návrhy dalších výzkumů, které jsou rozhodně podnětné. Nechybí ani intervenční proměnné a povinné náležitosti práce. I přes metodologickou nesrovnalost v případě tvorby DVO se autorce daří zodpovědět hlavní výzkumní otázku.

Celkově práci považuji z výše uvedených důvodů za zdařilou a navrhuji **hodnocení B-C** dle výsledků obhajoby. Otázky k obhajobě:

1. Jak podle Vás ovlivnila výzkum skutečnost, že všechny páry žijí, jak uvádíte, ve „spokojeném manželství“ a neprošli si dle vlastních slov žádnou větší krizí?
2. Jaké DVO byste mohla vyvodit ze zvolené HVO?
3. Jaké jsou přínosné stránky a jaká jsou rizika IPA?
4. Jaké jste vypozorovala hlavní rozdíly v procesu odpuštění mezi manželi a manželkami?

V Brně, dne 17. ledna 2015 Mgr. Marija Nobilisová